

نقش مشاور در انتخاب رشته پایه نهم

دانش‌آموزان در مسیر زندگی خود با انتخاب رشته تحصیلی که نقطه آغاز انتخاب شغل است، سرنوشت خود را عوض می‌کنند. هرچه میزان آگاهی از رشته تحصیلی، شغل آینده و میزان رضایت و انگیزه کاری بالا باشد به همان نسبت شرایط روحی و روانی فرد مناسب‌تر خواهد بود و کارایی بالا خواهند داشت. بسیاری از پژوهش‌ها نشان می‌دهد که درصد قابل توجهی از دانشجویان بعد از پذیرفته شدن در دانشگاه متوجه می‌شوند رشته‌ای که در آن تحصیل می‌کرده‌اند، براساس علائق و استعدادهای آن‌ها نبوده است.

بنابراین ارائه مشاوره در دوران تحصیل جهت راهنمایی شغلی در مدارس، منجر به خودآگاهی افراد از خود و مشاغل مورد نیاز جامعه می‌شود.

مشاوره در هر زمینه‌ای امری پویا و مؤثر در رشد افراد است. مشاوره شغلی، افراد را از توانایی‌ها آگاه، و استعدادهایشان را شناسایی می‌کند و مشاغل مختلف را تجزیه و تحلیل و مهارت‌ها و دانش لازم برای هر یک از مشاغل را بیان می‌کند و افراد را از نیازهای شغلی جامعه آگاه می‌سازد. یک مشاور شغلی نقش یک راهنما، تسهیل‌گر، مشورت‌دهنده را در زمینه انتخاب شغلی دارد و افراد براساس اطلاعات حاصل از مشاوره می‌توانند مناسب‌ترین تصمیم را برای آینده شغلی خود بگیرند.

از آنجا که انتخاب شغل و نیاز بازار کار ارتباط تنگاتنگی با انتخاب رشته تحصیلی و دانشگاهی دانش‌آموزان دارد و در نتیجه رضایت آنها از انتخاب و شغل خود کارایی و بهره‌وری را به دنبال خواهد داشت، نقش مشاور شغلی در راهنمایی لازم جهت انتخاب شغل براساس انتخاب رشته مناسب و هدایت‌های لازم در این زمینه یک امر ضروری و لازم است.

مشاوره انتخاب رشته برای دانش‌آموزان

یاری رساندن به دانش‌آموزان جهت آگاهی و شناخت در خصوص مشاغل گوناگون و نیازهای بازار کار، انتخاب رشته تحصیلی به منظور انتخاب شغل مناسب با توجه به توانایی‌ها، مهارت‌ها، استعدادها و تناسب شغل موردنظر با ویژگی‌های شخصیتی، روانی و جسمانی است. اگر شغل افراد با شخصیت آنها یکسان نباشد نارضایتی به وجود می‌آید. از همان دوران اولیه تحصیل، گام‌های اولیه جهت راهنمایی شغلی برداشته می‌شود.

در دوران ابتدایی دانش‌آموزان با مفاهیم اولیه مشاغل آشنا خواهند شد و در رویاهای خود شغل‌هایی را برای خود برمی‌گزینند اما در مقاطع دیگر به ترتیب آگاهی نسبت به مشاغل و تمایلات منطقی شکل می‌گیرد. ولی دانش‌آموزان در ۲ دوره به انتخاب سرنوشت‌ساز در زمینه شغلی خود دست می‌زنند که وجود راهنمایی درست در این دوره‌ها به آینده شغلی آن‌ها جهت خواهد داد.

مشاوره در ۲ مقطع زمانی بیشترین اثر را در یاری رساندن به انتخاب شغلی دانش‌آموزان دارد:

۱- انتخاب رشته تحصیلی در پایان متوسطه

۲- انتخاب رشته دانشگاهی

ضرورت مشاوره شغلی در پایه نهم ارتباط با انتخاب رشته دانشگاهی دارد. این سال بسیار سرنوشت‌ساز برای دانش‌آموزان خواهد بود. یک مشاور کمک می‌کند تا براساس توانایی‌ها، استعدادها، قابلیت‌های تحصیلی‌اش در دروس مربوطه به رشته مدنظر، آن را انتخاب کند که این امر منجر به موفقیت دانش‌آموز می‌شود. اگر انتخاب در این مرحله درست صورت گیرد در انتخاب بعدی مسیر انتخاب راحت‌تر خواهد بود.

منطبق بودن توانایی‌ها و ویژگی‌های دانش‌آموز با رشته مورد انتخاب، آنها را در جهت انتخاب درست سوق می‌دهد. مشاوره شغلی علاوه بر این که مشاغل را تجزیه و تحلیل می‌کند و مهارت‌های لازم برای هر شغل را بیان می‌دارد، دانش‌آموز را از دروسی که مستلزم گذراندن آنهاست نیز آگاه می‌سازد و تعیین می‌کند انتخاب کدام رشته تحصیلی در دوره متوسطه اساس انتخاب رشته دانشگاهی مورد نظر می‌شود.

دانش‌آموزی که به رشته خود علاقه نداشته باشد و قابلیت‌های لازم را دارا نباشد، موفقیت تحصیلی به دست نخواهد آورد و در آینده نیز شغل خود را با علاقه و رضایت انجام نخواهد داد در نتیجه بهره‌وری در کار پایین می‌آید و منجر به از دست رفتن یک نیروی انسانی در کشور می‌شود. حتی نارضایتی و عدم‌انگیزه و نداشتن کارآمدی منجر به فشار عصبی و افسردگی می‌شود.

نحوه مشاوره دانش‌آموزان

از آنجا که انتخاب رشته تحصیلی مقدمه انتخاب شغل است و انتخاب رشته در پایه نهم راه را برای ورود به رشته مورد نظر در دانشگاه و مشاغل مختلف وابسته به آن رشته‌ها روشن می‌سازد، یک مشاور توانمند و خلاق می‌تواند، دانش‌آموزان را در خصوص عوامل مد نظر در دو دوره آگاه سازد و راهنمایی‌های لازم را در خصوص مراحل زیر جهت هدایت و مشاوره شغلی انجام دهد. زمانی که دانش‌آموزان قبل از انتخاب رشته، شناختی از خود داشته باشند و آگاهی لازم در خصوص شغل مد نظر آینده خود کسب کنند و بدانند که رشته انتخابی با ویژگی‌های شخصیتی و توانایی‌هایشان سازگار است یا نه؛ میزان رضایت آنها از رشته انتخابی بیشتر خواهد شد و

در نتیجه کارایی خود را در کار بالا می‌برند. یک مشاور کارآمد رشته‌ای را تحمیل نمی‌کند، فقط راهنمایی‌های لازم را انجام می‌دهد، تصمیم آخر برعهده خود فرد خواهد بود.

